

Kryteria wyboru projektów

Działanie: Działania 4.4 Ochrona i rozwój zasobów kultury,

Oś Priorytetowa: 4 Region przyjazny środowisku

Priorytet inwestycyjny: 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

Cel szczegółowy: Zwiększona atrakcyjność obiektów kultury regionu kujawsko-pomorskiego

Schemat: Inwestycje w zakresie kultury – polityka terytorialna

Kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia Kryterium
A. Kryteria Formalne		
A.1	<p style="text-align: center;">Niepodleganie wykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej</p> <p>Wykluczenie podmiotowe (dotyczące wnioskodawcy) i przedmiotowe (dotyczące przedmiotu projektu): Ocenie podlega, czy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wnioskodawca oraz partnerzy (jeśli dotyczy)¹ nie podlegają wykluczeniu z możliwości ubiegania się o dofinansowanie oraz że nie są objęci zakazem dostępu do środków funduszy europejskich na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> - art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), - art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 769), - art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2018 r. poz. 703 z późn. zm.). 2) na danym podmiocie nie ciąży obowiązek zwrotu pomocy publicznej, wynikający z decyzji Komisji Europejskiej uznającej taką pomoc za niezgodną z prawem oraz z rynkiem wewnętrznym, 	<p>Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)</p>

¹ Ilekroć w poniższych kryteriach mowa jest o wnioskodawcy, należy przez to rozumieć zarówno wnioskodawcę oraz partnera, chyba że kryterium stanowi inaczej.

		<p>3) dany podmiot nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu pkt 24 Wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji.</p> <p>4) projekt nie został zakończony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu zgodnie z art. 65 ust. 6 rozporządzenia nr 1303/2013², co oznacza że nie został on fizycznie ukończony lub w pełni wdrożony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WK-P 2014-2020, niezależnie od tego czy wszystkie powiązane z nim płatności zostały dokonane przez beneficjenta.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie w zakresie spełnienia kryterium.</p>	
A.2	Miejsce realizacji projektu	<p>Ocenie podlega, czy projekt realizowany jest/będzie na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego w rozumieniu art. 70 rozporządzenia 1303/2013.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
A.3	Gotowość techniczna projektu do realizacji	<p>Ocenie podlega, czy <u>na moment zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie projektu</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. złożony został wniosek o wydanie zezwolenia na realizację inwestycji³ (jeżeli przedmiotem projektu jest budowa wymagająca uzyskania takiej decyzji), 2. zostało dokonane zgłoszenie budowy lub robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę, zgłoszenie zmiany sposobu użytkowania (jeśli przedmiotem projektu są prace wymagające dokonania zgłoszenia), 3. w przypadku projektów realizowanych w trybie „zaprojektuj i wybuduj”: <ul style="list-style-type: none"> – został opracowany program funkcjonalno-użytkowy oraz – ogłoszony został przetarg na udzielenie zamówienia publicznego w przedmiocie sporządzenia dokumentacji projektowej obiektu budowlanego oraz wykonania robót budowlanych. <p>Projekt nie podlega poprawie w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie/nie dotyczy (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B. Kryteria merytoryczne – ogólne			
B.1	Trwałość operacji	<p>Ocenie podlega, czy wnioskodawca gwarantuje trwałość operacji zgodnie z art. 71 rozporządzenia 1303/2013.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.2	Kwalifikowalność wnioskodawcy/partnerów	<p>Ocenie podlega czy wniosek został złożony przez uprawnionego wnioskodawcę tj.</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednostkę samorządu terytorialnego, - związek jednostek samorządu terytorialnego, 	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L347 z 20.12.2013, str. 320 i nast. z późn. zm.) (dalej: rozporządzenie 1303/2013).

³ pozwolenie na budowę/decyzję o zmianie sposobu użytkowania

		<ul style="list-style-type: none"> - stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego, - samorządową jednostkę organizacyjną, - organizację pozarządową, - kościół, - związek wyznaniowy, - osobę prawną kościoła, - osobę prawną związku wyznaniowego, - partnera prywatnego we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, - inny podmiot posiadający osobowość prawną, - państwową jednostkę organizacyjną, - organ władzy, administracji rządowej, - przedsiębiorstwo. <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	
B.3	Prawidłowość wyboru partnerów uczestniczących/realizujących projekt	<p>Ocenie podlega czy wnioskodawca dokonał wyboru partnera/ów zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r., poz. 1431 z późn. zm.), w tym m.in. czy wybór partnera został dokonany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.4	Projekt jest zgodny z typami projektów przewidzianymi do wsparcia w ramach Działania/Poddziałania	<p>Ocenie podlega czy projekt jest zgodny z następującymi typami projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa, przebudowa instytucji kultury (w tym dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych, w tym edukacyjnych) wraz z zakupem wyposażenia związanego z prowadzeniem działalności kulturalnej, w tym edukacyjnej. 2. Projekty informacyjno-promocyjne walorów środowiskowych i kulturowych regionu pod kątem komercyjnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu (np. produkt regionalny) jako element szerszych projektów w zakresie kultury wskazanych w punkcie 1. <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.5	Zgodność z prawem pomocy publicznej/pomocy de minimis	<p>Ocena będzie polegać na sprawdzeniu czy w projekcie nie wystąpi pomoc publiczna lub czy jest ona zgodna z art. 53 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1364 z późn. zm.) lub z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).</p> <p>Nie stanowi pomocy publicznej sytuacja, w której wykorzystywanie infrastruktury (budynków oraz sprzętu) do celów działalności gospodarczej ma charakter pomocniczy tj. działalności</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

		<p>bezpośrednio powiązanej z eksploatacją infrastruktury lub nieodłącznie związanej z podstawowym wykorzystaniem o charakterze niegospodarczym⁴. Uznaje się, że taka sytuacja ma miejsce gdy działalność gospodarcza pochłania takie same nakłady jak podstawowa działalność o charakterze niegospodarczym, takie jak materiały, sprzęt, siła robocza lub aktywa trwałe. Działalność gospodarcza o charakterze pomocniczym musi więc mieć ograniczony zakres, w odniesieniu do wydajności infrastruktury. W tym względzie użytkowanie infrastruktury do celów gospodarczych można uznać za działalność pomocniczą, jeżeli wydajność przydzielana co roku na taką działalność nie przekracza 20 % całkowitej rocznej wydajności infrastruktury.</p> <p>W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej o charakterze pomocniczym wnioskodawca obowiązany jest przedstawić w dokumentacji projektowej informację nt. mechanizmu monitorowania i wycofania jaki znajdzie zastosowanie, w celu zapewnienia, że działalność gospodarcza w całym okresie amortyzacji infrastruktury sfinansowanej ze środków RPO WK-P 2014-2020 będzie miała charakter pomocniczy.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	
B.6	Prawidłowość określenia wkładu własnego	<p>Ocenie podlega, czy wkład własny Wnioskodawcy oraz partnerów (jeśli dotyczy), stanowi nie mniej niż 15% w wydatkach kwalifikowalnych projektu.</p> <p>W przypadku projektów objętych pomocą publiczną ocenie podlega, czy jest zgodny z wymogami właściwego programu pomocowego, z zastrzeżeniem, że nie może być niższy niż 15% w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.7	Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju i wymaganiami prawa ochrony środowiska	<p>Weryfikowany będzie pozytywny lub neutralny wpływ projektu na zasadę horyzontalną UE dotyczącą zrównoważonego rozwoju (w szczególności minimalizowanie oddziaływania działalności człowieka na środowisko, w tym nakierowanych na spełnienie <i>acquis</i>⁵ w obszarze środowiska) oraz czy projekt został przygotowany zgodnie z prawem dotyczącym ochrony środowiska, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081), - ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.), - ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.), - ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r., poz. 2268). 	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

⁴ Pkt. 207 *Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (Dz. Urz. UE C 262 z dnia 19 lipca 2016 r., str. 1) – dokument dostępny jest pod adresem: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=EN).

⁵ Dorobek prawny UE.

		Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	
B.8	Cele projektu wspierają realizację celów określonych w działaniu	Ocenie podlega czy projekt umożliwi zrealizowanie celu działania, tj. czy zwiększona zostanie atrakcyjność obiektów kultury regionu kujawsko-pomorskiego. W tym kontekście należy zbadać czy zaplanowane zadania służą realizacji celów projektu i w konsekwencji prowadzą do osiągnięcia celów działania. Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.9	Wskaźniki realizacji projektu	Ocenie podlega, czy: - wskaźniki realizacji celów projektu (produktu, rezultatu) zostały wyrażone liczbowo oraz podano czas ich osiągnięcia, - zostały właściwie oszacowane w odniesieniu do zakresu projektu, - wybrano wszystkie wskaźniki związane z realizacją projektu. Lista wskaźników obowiązujących w konkursie stanowi załącznik do Kryteriów wyboru projektów. Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.10	Wykonalność techniczna, technologiczna i instytucjonalna projektu	Ocenie podlega czy: - harmonogram realizacji projektu jest realistyczny i uwzględnia zakres rzeczowy oraz czas niezbędny na realizację procedur przetargowych i inne okoliczności niezbędne do realizacji procedur, - wnioskodawca gwarantuje techniczną wykonalność projektu, - zakres rzeczowy projektu jest technologicznie wykonalny, - wnioskodawca posiada potencjał do prawidłowej obsługi projektu. Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

B.11	Kwalifikowalność wydatków	<p>Ocenie podlega, czy wydatki wskazane w projekcie spełniają warunki kwalifikowalności, tj.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zostały/ną poniesione w okresie kwalifikowalności wydatków określonym w Regulaminie konkursu obowiązującym dla danego naboru. Przy czym okres kwalifikowalności powinien mieścić się w ramach czasowych określonych w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, są zgodne z zasadami określonymi w ww. wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków oraz zapisami dotyczącymi kwalifikowalności wydatków określonymi w Regulaminie konkursu, - zostały uwzględnione w budżecie projektu, - są niezbędne do realizacji celów projektu i zostaną poniesione w związku z realizacją projektu, - zostaną dokonane w sposób racjonalny i efektywny z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.12	Zgodność projektu z zasadą równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji	<p>Ocenie podlega zgodność projektu z politykami horyzontalnymi, w tym z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasadą równości szans kobiet i mężczyzn. 2. Zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami⁶ poprzez weryfikację czy wszystkie nowe produkty projektów (zasoby cyfrowe, środki transportu i infrastruktura) finansowane ze środków polityki spójności będą zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania, co oznacza co najmniej zastosowanie standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2014-2020. <p>W przypadku obiektów i zasobów modernizowanych⁷ (przebudowa⁸, rozbudowa⁹) zastosowanie standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2014-2020 jest obligatoryjne, o ile pozwalają na to warunki techniczne i zakres prowadzonej modernizacji.</p> <p>W przypadku projektów nieobjętych zakresem standardów dostępności dla polityki spójności 2014-2020 należy opisać zapewnienie możliwości samodzielnego użytkowania/skorzystania z produktów projektów przez osoby z co najmniej jedną niepełnosprawnością.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

⁶ Osoby z niepełnosprawnościami w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 poz. 511 z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 poz. 1878).

⁷ W przypadku modernizacji dostępność dotyczy co najmniej tych elementów budynku, które były przedmiotem współfinansowania.

⁸ Przebudowa to wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba kondygnacji.

⁹ Rozbudowa to powiększenie, rozszerzenie budowli, obszaru już zabudowanego, dobudowywanie nowych elementów.

		<p>Każda z powyższych zasad podlega oddzielnej ocenie. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn, projekt wykazuje pozytywny lub neutralny wpływ. O neutralności projektu można mówić tylko wtedy, kiedy w ramach projektu wnioskodawca wskaże szczegółowe uzasadnienie, dlaczego dany projekt nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w zakresie spełnienia ww. zasady, a uzasadnienie to zostanie uznane przez instytucję oceniającą projekt za trafne i poprawne.</p> <p>W przypadku zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, ocenie podlega, czy wszystkie produkty projektów są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>W wyjątkowych sytuacjach dopuszczalne jest uznanie neutralności danego produktu projektu. O neutralności produktu można mówić w sytuacji, kiedy wnioskodawca wykaże we wniosku o dofinansowanie projektu, że dostępność nie dotyczy danego produktu na przykład z uwagi na brak jego bezpośrednich użytkowników.</p> <p>Ostateczna decyzja o neutralności danego produktu należy do Instytucji Zarządzającej. W przypadku uznania, że produkt jest neutralny, projekt może być nadal zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Ocenie podlegać będzie zgodność z art. 7 rozporządzenia 1303/2013 oraz <i>Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020</i>, w tym z załącznikiem nr 2 do niniejszych <i>Wytycznych: Standardy dostępności dla polityki spójności 2014-2020</i>.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	
B.13	Wykonalność finansowa i ekonomiczna projektu	<p>Ocenie podlega, czy analiza finansowa i ekonomiczna przedsięwzięcia została przeprowadzona poprawnie, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poziom dofinansowania został ustalony poprawnie i z uwzględnieniem przepisów dotyczących projektów generujących dochód (jeśli dotyczy), - wskazano źródła finansowania wkładu własnego oraz wydatków niekwalifikowalnych, - analiza kosztów i korzyści wykazuje pozytywną wartość efektów ekonomicznych projektu (ENPV>0), - przyjęte założenia analiz finansowych i ekonomicznych są realne, - w kalkulacji kosztów nie ma istotnych błędów rachunkowych, - analiza finansowa i ekonomiczna została przeprowadzona zgodnie z zasadami sporządzania takich analiz, - zapewniona została trwałość finansowa projektu. <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

B.14	Zgodność dokumentacji projektowej z SZOOP oraz Regulaminem konkursu	<p>Ocenie podlega, czy wnioskodawca przygotował wniosek o dofinansowanie projektu zgodnie z SZOOP obowiązującym na dzień przyjęcia kryterium (chyba że kryteria zawężają postanowienia SZOOP w zakresie danego działania) oraz Regulaminem konkursu, w szczególności zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020. Weryfikacji podlega m.in. maksymalna/minimalna wartość projektu oraz maksymalna/minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (jeśli dotyczy), maksymalny % poziom dofinansowania UE oraz minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych (jeśli dotyczy).</p> <p>IZ RPO ma możliwość doprecyzowania maksymalnej/minimalnej wartości projektu oraz maksymalnej/ minimalnej wartości wydatków kwalifikowanych projektu (jeśli dotyczy), maksymalnego % poziomu dofinansowania UE oraz minimalnego wkładu własnego beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych (jeśli dotyczy) w Regulaminie konkursu.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
C.1 Kryteria merytoryczne szczegółowe – dostępne			
C.1.1	Zgodność ze strategią Obszaru Strategicznej Interwencji (OSI) lub strategią Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego (OSRG)	<p>Ocenie podlega czy projekt realizuje cele określone w strategii OSI lub strategii OSRG. W zakresie kryterium należy ocenić czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekt realizowany jest na obszarze, dla którego została przygotowana pozytywnie zaopiniowana przez IZ RPO Strategia OSI/ORSG¹⁰; - projekt wykazuje powiązanie z częścią diagnostyczną, w tym analizą wyzwań i problemów Strategii OSI/ORSG; - projekt wykazuje powiązanie z celami wskazanymi w Strategii OSI/ORSG poprzez realizację wskaźników; - projekt wynika ze strategii OSI/ORSG, która posiada pozytywną opinię IZ RPO WK-P. <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
C.1.2	Zgodność ze standardami kształtowania ładu przestrzennego w województwie (projekty infrastrukturalne)	<p>Ocenie podlega, czy projekt jest zgodny ze standardami w zakresie kształtowania ładu przestrzennego w województwie, co będzie oceniane na podstawie</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>pozytywnej opinii</u> wydanej przez Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego¹¹ odnośnie zgodności ze Standardami w zakresie kształtowania ładu przestrzennego w województwie kujawsko-pomorskim¹². 	Tak/nie/nie dotyczy (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

¹⁰ Nie dotyczy projektów realizowanych przez samorządy powiatowe na terenie powiatu (w podziale administracyjnym), w przypadku gdy obszar realizacji danego OSRG, wyznaczony przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą nr 27/952/14 z dnia 2 lipca 2014 r., nie jest tożsamy z obszarem według podziału terytorialnego (nie obejmuje wszystkich gmin z danego powiatu).

¹¹ W przypadku rozbieżności pomiędzy opinią Kujawsko-Pomorskiego Biura Planowania Przestrzennego i Regionalnego a opinią właściwego konserwatora zabytków, rozstrzygające będzie stanowisko właściwego konserwatora zabytków.

¹² W przypadku przedsięwzięć realizowanych w formule „zaprojektuj i wybuduj” opinia wydawana będzie na podstawie Programu Funkcjonalno-Użytkowego, który w tym celu powinien zawierać elementy określone w dokumencie *Warunki jakie Beneficjent powinien spełnić w programie funkcjonalno-użytkowym inwestycji realizowanej z udziałem środków publicznych w okresie programowania 2014-2020 w kontekście ładu przestrzennego, w celu umożliwienia dokonania oceny z „Regionalnymi zasadami i standardami kształtowania ładu przestrzennego w polityce województwa kujawsko-pomorskiego”*.

		Obowiązujące standardy w zakresie kształtowania ładu przestrzennego w województwie kujawsko-pomorskim zostaną wskazane w Regulaminie konkursu. Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	
C.1.3	Wykluczenia z możliwości uzyskania wsparcia	W ramach kryterium sprawdzić należy, czy projekt nie dotyczy obiektów: – wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO ¹³ lub uznanych przez Prezydenta RP za pomniki historii ¹⁴ lub – zlokalizowanych na obszarze objętym wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonych na obszarze uznanym przez Prezydenta RP za pomniki historii, kwalifikujących się do POIiŚ 2014-2020 (z uwagi na wartość projektu lub typ beneficjenta) ¹⁵ . Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
C.1.4	Projekt przewiduje osiągnięcie wymiernych i trwałych korzyści społeczno-gospodarczych	Warunkiem spełnienia kryterium jest wykazanie, że projekt przewiduje generowanie pozytywnych efektów ekonomiczno-społecznych, a wnioskodawca wykazał je w „Studium Wykonalności”. W ramach kryterium będzie sprawdzane czy inwestycja przewiduje długotrwałe i mierzalne efekty społeczno-ekonomiczne oraz wykazuje stabilność finansową w okresie eksploatacyjnym oraz uwzględnia dywersyfikację przyszłych źródeł finansowania. Weryfikowana także będzie analiza ww. efektów w kontekście tworzenia miejsc pracy u beneficjenta w trakcie realizacji projektu, jak również w kontekście efektów pośrednich projektu. Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
C.2 Kryteria merytoryczne szczegółowe – punktowe			
			liczba punktów możliwa do uzyskania
			minimalna liczba punktów niezbędna do spełnienia kryterium
C.2.1	Lokalizacja projektu w obiekcie zabytkowym	Ocenie podlega czy projekt realizowany jest w obiekcie zabytkowym ¹⁶ .	Tak – 5 pkt Nie – 0 pkt

¹³ Aktualny wykaz obiektów zabytkowych wpisanych na listę UNESCO, dostępny jest na stronie internetowej www.unesco.pl/kultura/dziedzictwo-kulturowe/swiatowe-dziedzictwo/polskie-objekty/.

¹⁴ Aktualny wykaz obiektów uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii, dostępny jest na stronie internetowej www.prezydent.pl/aktualnosci/pomniki-historii/objekty-wpisane-na-liste-pomnikow-historii/.

¹⁵ Ze wsparcia w ramach RPO WK-P 2014-2020 wykluczone są wyłącznie obiekty kwalifikujące się do dofinansowania w ramach POIiŚ 2014-2020 z uwagi na wartość projektu, tj. przekraczające 2 mln euro, lub typ beneficjenta, którym w ramach RPO WK-P 2014-2020 nie mogą być instytucje kultury państwowe oraz współprowadzone przez MKiDN, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych oraz archiwa państwowe, szkoły i uczelnie artystyczne prowadzone i nadzorowane przez MKiDN, a także szkoły artystyczne prowadzone przez JST.

¹⁶ Wsparciem objęte będą projekty dotyczące zabytków wpisanych do rejestru zabytków na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Definicja w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2067 z późn. zm.).

		Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.		
C.2.2	Przewidywana liczba osób korzystająca z usług świadczonych w danej instytucji kultury	<p>Ocenie podlega wzrost liczby osób korzystających rocznie ze wszystkich obiektów danej instytucji kultury w związku z realizacją projektu (po roku od ukończenia projektu)¹⁷:</p> <p>nie ulegnie zmianie lub zwiększy się do mniej niż 5% – 0 pkt; zwiększy się o 5% do 10% włącznie – 5 pkt; zwiększy się powyżej 10% - 10 pkt.</p> <p>Szacowaną liczbę odwiedzających należy określić na podstawie analizy popytu zawartej w studium wykonalności lub w odrębnym dokumencie stanowiącym załącznik do wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	0 - 10 pkt. według oceny	5
C.2.3	Komplementarność projektu z innymi projektami z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego lub z zakresu turystyki	<p>W ramach kryterium ocenie podlega spójność projektu z innymi projektami realizowanymi/zrealizowanymi z funduszy UE i innych funduszy z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego lub z zakresu turystyki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wnioskodawca wykazał komplementarność z projektem/mi zakończonym/mi lub realizowanym/mi (z funduszy UE w ramach programów innych niż RPO WK-P lub innych źródeł finansowania) – 2 pkt. - wnioskodawca wykazał komplementarność z innym projektem/ami współfinansowanym/i w ramach RPO na lata 2014-2020 – 2 pkt. - wnioskodawca nie wykazał komplementarności – 0 pkt. <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	suma według oceny	n/d
C.2.4	Planowane długotrwałe efekty społeczno-ekonomiczne projektu	<p>W ramach kryterium ocenie podlega przewidywany pozytywny wpływ projektu na poprawę efektywności funkcjonowania obiektów kultury w długim okresie, w tym rozwiązania polegające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obniżeniu kosztów utrzymania na rzecz wydatków inwestycyjnych oraz na działalność kulturalną (struktura kosztów utrzymania po zakończeniu realizacji inwestycji będzie wskazywała na: spadek kosztów utrzymania obiektu/instytucji w wartości wydatków ogółem w przypadku gdy przedmiotem projektu będzie użytkowana infrastruktura lub zastosowanie rozwiązań efektywnych kosztowo w przypadku gdy przedmiotem projektu będzie infrastruktura nieużytkowana dotychczas) – 1 pkt, - zastosowaniu rozwiązań energooszczędnych (zmniejszeniu zapotrzebowania i zużycia energii, a przez to zmniejszeniu ogólnych kosztów eksploatacji budynków - zaproponowane rozwiązania wynikają z przeprowadzonego audytu energetycznego) - 1 pkt, 	suma według oceny	n/d

¹⁷ Za rok bazowy należy uznać rok 2018.

		<ul style="list-style-type: none"> - dywersyfikacji źródeł finansowania działalności (ocenie podlegać będzie struktura źródeł pokrycia kosztów finansowania działalności w okresie trwałości projektu - czy nastąpi wzrost: <ul style="list-style-type: none"> * udziału środków pozabudżetowych (nie pochodzących z budżetu państwa lub budżetu jednostek samorządu terytorialnego) w kosztach finansowania działalności w porównaniu z dotychczasowym udziałem środków pozabudżetowych) - dotyczy samorządowych instytucji kultury; * udziału nowych źródeł finansowania powstałej infrastruktury, innych niż dotychczasowe źródła finansowania - dotyczy pozostałych rodzajów wnioskodawców) - 1 pkt, - dodatkich efektach ekonomicznych (oddziaływanie na bezpośrednie otoczenie inwestycji np. w obiekcie będącym przedmiotem projektu lub w jego bezpośrednim otoczeniu i w wyniku jego realizacji będzie dostępna dodatkowa infrastruktura np. kawiarnia, punkt gastronomiczny, sklep z pamiątkami, księgarnia, czytelnia, sklep muzyczny itp., będąca pośrednim efektem realizacji inwestycji) - 1 pkt, - tworzeniu nowych miejsc pracy (oceniane będzie, czy bezpośrednio w wyniku realizacji projektu utworzone zostaną nowe, trwale miejsca pracy, które istnieją co najmniej dwa lata po zakończeniu projektu, w ramach którego zostały utworzone) – 1 pkt. <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium</p>		
C.2.5	Planowany wpływ projektu na poprawę jakości i dostępności do oferty instytucji kultury	<p>Planowanym rezultatem wsparcia powinno być faktyczne zwiększenie potencjału oferty kulturalnej Wnioskodawcy poprzez rozszerzenie/wzbogacenie dotychczasowych funkcji/oferty lub wprowadzenie nowych. Oceniane będą treści, jakie projekt niesie oraz jakich używa narzędzi do ich wprowadzenia – czy tworzy nową jakość, wpływając na poprawę standardu, różnorodność i dostępność oferty kulturalnej w instytucji jak i w regionie, w tym podniesienia atrakcyjności turystycznej regionu. Priorytetowo traktowane będą projekty wieloaspektowe, innowacyjne – nie tylko na poziomie technologicznym, ale także w warstwie merytorycznej (sposób przekazywania treści, poszerzanie oferty o nowe formy uczestnictwa, budowanie relacji z otoczeniem, w tym grupami o utrudnionym, z różnych powodów, dostępie do dóbr kultury, tworzenie warunków dla indywidualnego rozwoju oraz przeciwdziałanie wykluczeniu i rozwarstwieniu społecznemu):</p> <ul style="list-style-type: none"> – zrealizowany dzięki projektowi zakres prac oraz planowana dzięki realizacji projektu oferta posiadają znaczący potencjał rozwojowy. Projekt odpowiada na potrzeby oraz wykorzystuje potencjał rozwojowy Wnioskodawcy. Działalność rozwinięta lub wprowadzona dzięki realizacji projektu odpowiada na nowe potrzeby wynikające z rozwoju technologicznego oraz przemian społecznych i stanowić będzie nową jakość w stosunku do oferty dotychczasowej. Działalność ta będzie uwzględniać edukację kulturalną, sprzyjać rozwojowi kompetencji i talentów oraz wzmacnianiu poczucia lokalnej/ regionalnej 	0 - 3 pkt. według oceny	n/d

		<p>tożsamości, a także będzie przyczyniać się do integracji społecznej oraz przeciwdziałać wykluczeniu i rozwarstwieniu społecznemu. Wprowadzone nowe elementy do oferty kulturalno-edukacyjnej nie stanowią pojedynczych wydarzeń, tylko ich znaczenie w kontekście całej oferty jest widoczne i znaczące – 3 pkt;</p> <p>– projekt nie realizuje w pełni w/w założeń. Oferta kulturalno-edukacyjna powstała w wyniku realizacji projektu w porównaniu do dotychczasowej działalności kulturalno-edukacyjnej wnioskodawcy jest bogatsza jedynie w odniesieniu do ilości zaproponowanych wydarzeń, jednakże nie wprowadza nowych form uczestnictwa w kulturze, nie jest skierowana do nowej grupy odbiorców, nie wprowadza nowych elementów (np. nowej tematyki) (wzrost ilościowy nie jakościowy), nie wpływa znacząco na wzrost kompetencji kulturalnych oraz wzrost kreatywności społeczeństwa lub wprowadzone nowe elementy do oferty kulturalno-edukacyjnej (nowe formy uczestnictwa w kulturze, nowi odbiorcy) są mało istotne biorąc pod uwagę całą ofertę – 1 pkt;</p> <p>Punkty nie przysługują jeżeli oferta kulturalno-edukacyjna powstała w wyniku realizacji projektu będzie kontynuacją dotychczasowej działalności kulturalnej i kulturalno-edukacyjnej wnioskodawcy.</p> <p>Punkty w ramach kryterium nie podlegają sumowaniu.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium</p>		
C.2.6	Gotowość techniczna projektu do realizacji (kryterium punktowe)	<p>Ocenić podlega, czy na moment zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie projekt posiada ostateczne zezwolenie na realizację całości inwestycji¹⁸ (jeżeli przedmiotem projektu jest inwestycja wymagająca uzyskania takiego zezwolenia).</p> <p>Punkty nie są przyznawane w przypadku inwestycji niewymagających uzyskania ww. zezwolenia.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Nie – 0 pkt. Tak – 5 pkt	n/d

Przyznanie punktów lub pozytywna ocena kryterium może wymagać deklaracji wnioskodawcy dotyczącej zrealizowania określonych działań na etapie realizacji lub trwałości projektu. Zobowiązanie takie może wynikać z zapisów wniosku o dofinansowanie projektu lub mieć formę oświadczenia. Niewywiązanie się z tych zobowiązań będzie skutkowało zwrotem całości lub części otrzymanego dofinansowania.

¹⁸ Pozwolenie na budowę/ decyzja o zmianie sposobu użytkowania / zgłoszenie budowy lub robót budowlanych/ zgłoszenie zmiany sposobu użytkowania.

Załącznik do Kryteriów wyboru projektów. Definicje wskaźników produktu i rezultatu.

Działanie: Działania 4.4 Ochrona i rozwój zasobów kultury,

Oś Priorytetowa: 4 Region przyjazny środowisku

Priorytet inwestycyjny: 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

Cel szczegółowy: Zwiększona atrakcyjność obiektów kultury regionu kujawsko-pomorskiego

Schemat: Inwestycje w zakresie kultury – polityka terytorialna

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Definicja wskaźnika
Wskaźnik rezultatu bezpośredniego			
1	Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	osoby/rok	Liczba osób, które uczestniczyły w wydarzeniach odbywających się w danym obiekcie będącym przedmiotem projektu i stanowiących ofertę programową danej instytucji. Wskaźnik obejmuje m.in.: zwiedzających muzea, galerie, słuchaczy filharmonii, widzów w teatrach, korzystających z zasobów bibliotek, uczestników prowadzonych w obiekcie zajęć i warsztatów z zakresu edukacji kulturalnej i artystycznej, uczestników organizowanych w obiekcie imprez, spotkań, happeningów o charakterze kulturalnym.
2	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI9),	odwiedziny/rok	Szacunkowy wzrost liczby odwiedzin w miejscach objętych wsparciem, w rok po zakończeniu realizacji projektu. Wskaźnik obejmuje projekty mające na celu zwiększenie atrakcyjności oraz możliwości przyjęcia odwiedzających w ramach rozwoju zrównoważonej turystyki. Miernik dotyczy projektów realizowanych w miejscach wcześniej odwiedzanych i nieodwiedzanych przez turystów. Zgodnie z definicją jedna osoba może odbyć wiele wizyt, w przypadku grup odwiedzających wskaźnik liczony jest jako liczba pojedynczych osób wchodzących w skład grupy.
Wskaźnik produktu			

1	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	szt.	<p>Liczba instytucji kultury, które otrzymały wsparcie na rozbudowę, przebudowę obiektów lub zakup wyposażenia. Instytucja kultury – zakład o charakterze publicznym zajmujący się upowszechnianiem kultury, może być zarówno państwowy jak i samorządowy.</p> <p>Przybiera różne formy organizacji, np. teatr, kino, instytucja filmowa, muzeum, biblioteka, opera, operetka, filharmonia, orkiestra, dom kultury, ognisko artystyczne, galeria sztuki, ośrodek badań i dokumentacji. Zasady organizacji instytucji kultury reguluje ustawa z 25 października 1991 o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.</p>
2	Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	szt.	<p>Zasoby kultury należy rozumieć jako miejsca prezentacji dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego, które należy chronić, twórczo wykorzystywać i upowszechniać wspierając tym samym możliwości kreatywne w społeczeństwie) w nowoczesny i dostosowany do potrzeb odbiorców sposób. Zasoby kultury to instytucje kultury (m.in. muzea, galerie, teatry, filharmonie, biblioteki, centra kultury). W ramach wskaźnika ujęta zostanie liczba obiektów stanowiących zasoby kultury, które zostały rozbudowane, przebudowane lub wyposażone w wyniku dofinansowanej inwestycji (występowanie łącznie kilku typów prac nie powoduje powielania miernika). Jako obiekt traktuje się budynek lub budowlę w rozumieniu prawa budowlanego.</p>
Horyzontalne wskaźniki produktu			
1	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	<p>Wskaźnik odnosi się do liczby obiektów, które zaopatrzone w specjalne podjazdy, windy, urządzenia głośnomówiące, bądź inne rozwiązania umożliwiające dostęp (tj. usunięcie barier w dostępie, w szczególności barier architektonicznych) do tych obiektów i poruszanie się po nich osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi czy sensorycznymi. Jako obiekty budowlane należy rozumieć konstrukcje połączone z gruntem w sposób trwały, wykonane z materiałów budowlanych i elementów składowych, będące wynikiem prac budowlanych. Należy podać liczbę obiektów, w których zastosowano rozwiązania umożliwiające dostęp osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi czy sensorycznymi lub zaopatrzonych w sprzęt, a nie liczbę sprzętów, urządzeń itp. Jeśli instytucja, zakład itp. składa się z kilku obiektów, należy zliczyć wszystkie, które dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku</p>

			związanego z dostosowaniem obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w ramach danego projektu ¹⁹ .
2	Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych	os.	Wskaźnik mierzy liczbę osób objętych szkoleniami/ doradztwem w zakresie nabywania/doskonalenia umiejętności warunkujących efektywne korzystanie z mediów elektronicznych tj. m.in. korzystania z komputera, różnych rodzajów oprogramowania, internetu oraz kompetencji ściśle informatycznych (np. programowanie, zarządzanie bazami danych, administracja sieciami, administracja witrynami internetowymi). Wskaźnik ma agregować wszystkie osoby, które skorzystały ze wsparcia w zakresie TIK we wszystkich programach i projektach, także tych, gdzie szkolenie dotyczy obsługi specyficznego systemu teleinformatycznego, którego wdrożenia dotyczy projekt. Do wskaźnika powinni zostać wliczeni wszyscy uczestnicy projektów zawierających określony rodzaj wsparcia, w tym również np. uczniowie nabywający kompetencje w ramach zajęć szkolnych, jeśli wsparcie to dotyczy technologii informacyjno-komunikacyjnych. Identyfikacja charakteru i zakresu nabywanych kompetencji będzie możliwa dzięki możliwości pogrupowania wskaźnika według programów, osi priorytetowych i priorytetów inwestycyjnych.
3	Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	szt.	Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z racjonalnymi usprawnieniami w ramach danego projektu. Przykłady racjonalnych usprawnień: tłumacz języka migowego, transport niskopodłogowy, dostosowanie infrastruktury (nie tylko budynku, ale też dostosowanie infrastruktury komputerowej np. programy powiększające, mówiące, drukarki materiałów w alfabecie Braille'a), osoby asystujące, odpowiednie dostosowanie żywienia.
4	Liczba podmiotów wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne	szt.	Wskaźnik mierzy liczbę podmiotów, które w celu realizacji projektu, zainwestowały w technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK), a w przypadku projektów edukacyjno-szkoleniowych, również podmiotów, które podjęły działania upowszechniające wykorzystanie TIK. Przez technologie informacyjno-komunikacyjne (ang. ICT – Information and Communications Technology) należy rozumieć technologie pozyskiwania/ produkcji, gromadzenia/ przechowywania, przesyłania, przetwarzania

¹⁹ Wnioskodawca jest zobowiązany do wybrania tego wskaźnika oraz wskazania jego wartości docelowej jeżeli projekt ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji.

			<p>i rozpowszechniania informacji w formie elektronicznej z wykorzystaniem technik cyfrowych i wszelkich narzędzi komunikacji elektronicznej oraz wszelkie działania związane z produkcją i wykorzystaniem urządzeń telekomunikacyjnych i informatycznych oraz usług im towarzyszących; działania edukacyjne i szkoleniowe. W przypadku gdy beneficjentem pozostaje jeden podmiot, we wskaźniku należy ująć wartość „1”. W przypadku gdy projekt jest realizowany przez partnerstwo podmiotów, w wartości wskaźnika należy ująć każdy z podmiotów wchodzących w skład partnerstwa, który wdrożył w swojej działalności narzędzia TIK.</p>
--	--	--	---